Ympäristövaliokunta

Torstai 27.10.2022 klo 9.00—11.58

Läsnä
puheenjohtaja Hanna Kosonen kesk
varapuheenjohtaja Tiina Elo vihr
jäsen Petri Huru ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21) (19 osittain)
jäsen Emma Kari vihr (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18) (19 osittain)
jäsen Mai Kivelä vas
jäsen Sheikki Laakso ps (15, 16, 17, 18, 19, 20, 21) (14 osittain)
jäsen Niina Malm sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18) (19 osittain)
jäsen Kai Mykkänen kok (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Mikko Ollikainen r (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21) (19 osittain)
jäsen Mauri Peltokangas ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18) (19 osittain)
jäsen Saara-Sofia Sirén kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (14 osittain)
jäsen Hussein al-Taee sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18) (19 osittain)
jäsen Katja Taimela sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18) (19 osittain)
jäsen Mari-Leena Talvitie kok
jäsen Ari Torniainen kesk (1, 2) (3 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Marja Ekroos
valiokuntaneuvos Susanna Paakkola

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 14 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta (ennallistamisasetus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 76/2022 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta (ennallistamisasetus) A 3
Eriävä mielipide U 76_2022vp_Eriävä_mielipide_vas_ja_vihr.pdf B 3
Eriävä mielipide U 76_2022vp_Eriävä_mielipide_ps.pdf C 3

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun loppuun.

Valmis
5.0

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä tapahtui seuraavaa:

- Päätettiin poistaa lausuntoluonnoksen toinen ponsiehdotus ja siirtää vastaava teksti kappaleeseen 35.

- Ed. Kivelä esitti vpj. Elon kannattamana, että valiokunnan ei tule vastustaa valtioneuvoston kantaa eriävästä mielipiteestä lähemmin ilmenevin perustein.

- Suoritetussa äänestyksessä lausuntoluonnos voitti äänin 9—3 (2 tyhjää).

- Ed. Huru esitti ed. Peltokankaan kannattamana, että asetusehdotusta tulee vastustaa eriävästä mielipiteestä lähemmin ilmenevin perustein.

- Suoritetussa äänestyksessä lausuntoluonnos voitti äänin 9—2 (3 tyhjää).

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: 1. vas ja vihr sekä 2. ps.

Esiteltiin kannanottoluonnos.

Ed. Kari esitti vpj. Elon kannattamana, että kannanottoluonnosta ei tule hyväksyä.

Suoritetussa äänestyksessä kannanottoluonnos hyväksyttiin äänin 8—3 (2 tyhjää).

Valiokunta hyväksyi kannanoton: Ympäristövaliokunta esittää suurelle valiokunnalle, että eduskunnan kanta toimitettaisiin Euroopan komissiolle ja muille EU:n toimielimille osana kansallisten parlamenttien ja EU-toimielinten välistä poliittista dialogia.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaivoslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 126/2022 vp

Lisäselvitys HE 126/2022 vp YmV 27.10.2022 työ- ja elinkeinoministeriö Asiantuntijalausunto A 4
Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaivoslain muuttamisesta B 4
Eriävä mielipide HE 126_2022vp_Eriävä_mielipide_ps.pdf C 4

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- työ- ja elinkeinoministeriö, liite

Valmistavaa keskustelua ei syntynyt.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä tapahtui seuraavaa:

- kappaleessa 4 muutettiin kolmanneksi viimeinen virke seuraavasti: ”Valiokunta ehdottaa, että talousvaliokunta arvioi, tuleeko säännöksessä säilyttää luonnonvaroja säästävä käyttö tavoitteena kestävän käytön rinnalla.”

- kappaleessa 10 muutettiin viimeinen virke seuraavasti: ”Tavoitteena tulee olla prosessin sujuvuus ja ennakoitavuus ympäristötavoitteita vaarantamatta. (Valiokunnan lausumaesitys 1)

- kappaleessa 14 lisättiin loppupuolelle lause: ”Lupaprosessin sujuvoittamista tulee jatkaa.”

- kappaleessa 18 lisättiin ensimmäisen virkeen jälkeen lause: ”Valiokunta kiinnittää huomiota mahdollisuuksiin hyödyntää kaivosaluetta kaivostoiminnan päätyttyä energian talteenoton ja varastoinnin ratkaisuissa.” Kappaleen viimeinen virke muutettiin seuraavasti: ”Valiokunta pitää tilannetta huolestuttavana ja esittää, että talousvaliokunta ehdottaisi lausumaa, jonka mukaan työ- ja elinkeinoministeriön ja ympäristöministeriön tulee yhteistyössä selvittää, tulevatko kaivannaisjäteasetuksen mukaiseen jätehuoltosuunnitelmaan sisältyvät toimet riittävästi huomioiduksi jätevakuudessa ja miten jätehuoltosuunnitelma voidaan paremmin huomioida kaivoslupaprosessissa (Valiokunnan lausumaesitys 2).” Lisäksi kappaleen loppuun lisättiin virke: ”Lisäksi valiokunta ehdottaa, että talousvaliokunta selvittäisi kairauksen yhteydessä käytettävien kemikaalien turvallisuutta ympäristönäkökulmasta.”

- Ed. Huru esitti ed. Peltokankaan kannattamana, että esitystä tulee vastustaa eriävästä mielipiteestä lähemmin ilmenevin perustein.

- Suoritetussa äänestyksessä lausuntoluonnos voitti äänin 10—2.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: ps.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 25 a §:n ja yleisestä asumistuesta annetun lain 25 §:n muuttamisesta ja 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 233/2022 vp

Asiantuntijasuunnitelma HE_233_22_asiantuntijasuunnitelma.pdf A 5

Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rakennusten varustamisesta sähköajoneuvojen lataus-pisteillä ja latauspistevalmiuksilla sekä automaatio- ja ohjausjärjestelmillä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 238/2022 vp

Asiantuntijasuunnitelma HE_238_22_asiantuntijasuunnitelma.pdf A 6

Ennakkokäsittely

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 239/2022 vp

Asiantuntijasuunnitelma HE_239_22_asiantuntijasuunnitelma.pdf A 7

Ennakkokäsittely

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman.

8. Valtioneuvoston selonteko maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmasta

Valtioneuvoston selonteko VNS 7/2022 vp

Asiantuntijasuunnitelma VNS 7_22_asiantuntijasuunnitelma.pdf A 8

Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava maa- ja metsätalousvaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman.

9. Valtioneuvoston selvitys: Komission valtuuttaminen aloittamaan neuvottelut kansainvälisestä muovisaastumista koskevasta sopimuksesta EU:n puolesta

Valtioneuvoston E-selvitys E 123/2022 vp

Liiteasiakirja Valtioneuvoston selivitys komission valtuuttamisesta aloittamaan Euroopan unionin puolesta neuvottelut muovisaastetta ko

Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

10. Valtioneuvoston selvitys: Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, Euroopan neuvostolle, Euroopan talous-ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Kestävä tulevaisuus

siniselle planeetalle - yhteinen tiedonanto EU:n kansainvälisen valtamerten hallinnoinnin ohjelmasta

Valtioneuvoston E-selvitys E 125/2022 vp

Liiteasiakirja Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, Neuvostolle, Euroopan talous-ja sosiaalikomitealle ja Alueiden komitealle Ke

Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

11. Valtioneuvoston selvitys: YK:n biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen 15. osapuolikokous

Valtioneuvoston E-selvitys E 127/2022 vp

Liiteasiakirja YK:n biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen 15. osapuolikokous

Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden vihreän siirtymän hankkeiden väliaikaista etusijaa aluehallintovirastojen lupakäsittelyssä vuosina 2023—2026 ja hallintotuomioistuimissa vuosina 2023—2028 koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 128/2022 vp

Asiantuntijalausunto HE 128/2022 vp YmV 27.10.2022 Kaivosteollisuus ry Asiantuntijalausunto A 12
Asiantuntijalausunto HE 128/2022 vp YmV 27.10.2022 Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry Asiantuntijalausunto B 12

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- Kaivosteollisuus ry, liite
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, liite

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asumisneuvonnan tuesta kunnille vuosina 2023–2027

Hallituksen esitys HE 129/2022 vp

Valiokunta päätti pyytää asiasta ympäristöministeriön vastineen.

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 140/2022 vp

Valiokunnan lausunto PuVL 9/2022 vp
Lisäselvitys HE 140/2022 vp YmV 27.10.2022 valtiovarainministeriö Asiantuntijalausunto A 14
Lisäselvitys HE 140/2022 vp YmV 27.10.2022 ympäristöministeriö Asiantuntijalausunto B 14
Lisäselvitys HE 140/2022 vp YmV 27.10.2022 Suomen Kuntaliitto Asiantuntijalausunto C 14

Puolustusvaliokunnan lausunto PuVL 9/2022 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- valtiovarainministeriö, liite
- ympäristöministeriö, liite
- Suomen Kuntaliitto, liite

Valiokunta päätti pyytää asiasta ympäristöministeriön vastineen.

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 141/2022 vp

Valiokunta päätti pyytää asiasta kirjallisen lausunnon MM Kotkamills Boards Oy:ltä ja vastineen ympäristöministeriöltä.

16. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristövahinkorahastosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 183/2022 vp

Asiantuntijalausunto HE 183/2022 vp YmV 27.10.2022 Lassila & Tikanoja Oyj Asiantuntijalausunto A 16

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- Lassila & Tikanoja Oyj, liite

Valiokunta ei ole saanut lausuntoa:
- Satakunnan pelastuslaitos

Valiokunta päätti pyytää asiasta ympäristöministeriön vastineen.

17. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteishallinnosta valtion tukemissa vuokrataloissa sekä laiksi tupakkalain 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 182/2022 vp

Vastine HE 182/2022 vp YmV 27.10.2022 ympäristöministeriö Asiantuntijalausunto A 17
Asiantuntijalausunto HE 182/2022 vp YmV 27.10.2022 VAV Asunnot Oy Asiantuntijalausunto B 17

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- ympäristöministeriö, liite
- VAV Asunnot Oy, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

18. Hallituksen esitys eduskunnalle luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 76/2022 vp

Toimenpidealoite TPA 69/2020 vp, 19/2021 vp
Lakialoite LA 19/2021 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 25/2022 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 44/2022 vp

Valiokunnan lausunto LaVL 25/2022 vp

Valiokuntaan on saapunut ilmoitus, ei lausuttavaa:
- Päijät-Hämeen liitto

19. Hallituksen esitys eduskunnalle rakentamislaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 139/2022 vp

Asiantuntijalausunto HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 lainsäädäntöneuvos Heini Färkkilä, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto A 19
Asiantuntijalausunto HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 asianajaja Emma Niemistö, Suomen Asianajajaliitto Asiantuntijalausunto B 19
Asiantuntijalausunnon liite HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 asianajaja Emma Niemistö, Suomen Asianajajaliitto Asiantuntijalausunto C 19 / esitys /
Asiantuntijalausunto HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 lakimies Mona Redsven, Finanssiala ry Asiantuntijalausunto D 19
Asiantuntijalausunto HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 johtava asiantuntija Minna Ojanperä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry Asiantuntijalausunto E 19
Asiantuntijalausunto HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 asiantuntija Mikko Vuorenmaa, Energiateollisuus ry Asiantuntijalausunto F 19
Asiantuntijalausunnon liite HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 asiantuntija Mikko Vuorenmaa, Energiateollisuus ry Asiantuntijalausunto G 19 / esitys /
Asiantuntijalausunto HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 asiantuntija Tea Taivalkoski, Kaupan liitto ry Asiantuntijalausunto H 19
Asiantuntijalausunto HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 lakiasiain johtaja Jenni Hupli, Suomen Kiinteistöliitto ry Asiantuntijalausunto I 19
Asiantuntijalausunnon liite HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 lakiasiain johtaja Jenni Hupli, Suomen Kiinteistöliitto ry Asiantuntijalausunto J 19 / esitys /
Asiantuntijalausunto HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 johtaja Päivi Laitila, Motiva Oy Asiantuntijalausunto K 19
Asiantuntijalausunnon liite HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 johtaja Päivi Laitila, Motiva Oy Asiantuntijalausunto L 19 / esitys /
Asiantuntijalausunto HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 professori Martti Häkkänen, Turun yliopisto Asiantuntijalausunto M 19
Asiantuntijalausunto HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 apulaisprofessori Panu Savolainen, Aalto-yliopisto Asiantuntijalausunto N 19
Asiantuntijalausunto HE 139/2022 vp YmV 27.10.2022 Rakennusliitto ry Asiantuntijalausunto O 19

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- hallitusneuvos Kirsi Martinkauppi, ympäristöministeriö
- lainsäädäntöneuvos Jari Salila, oikeusministeriö
- lainsäädäntöneuvos Heini Färkkilä, oikeusministeriö, liite
- asianajaja Emma Niemistö, Suomen Asianajajaliitto, liite
- lakimies Mona Redsven, Finanssiala ry, liite
- johtava asiantuntija Minna Ojanperä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, liite
- asiantuntija Mikko Vuorenmaa, Energiateollisuus ry, liite
- asiantuntija Tea Taivalkoski, Kaupan liitto ry, liite
- lakiasiain johtaja Jenni Hupli, Suomen Kiinteistöliitto ry, liite
- johtaja Päivi Laitila, Motiva Oy, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- professori Martti Häkkänen, Turun yliopisto, liite

- apulaisprofessori Panu Savolainen, Aalto-yliopisto, liite
- Rakennusliitto ry, liite

Estyneenä poissa oli:
- Keskuskauppakamari

Asiantuntijoiden kuuleminen jatkuu 28.10.2022 kokouksessa.

20. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

21. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on etäkokous perjantaina 28.10.2022 klo 9.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marja Ekroos